

VAMMAISET VESILLÄ MUTUAL TRUST-HARJOITUSPÄIVÄ HELSINGISSÄ 6.6.2017

Taustaa Mutual Trust-projektista

Mutual Trust on Finlands Svenska Handikappförbundet rf:n hallinoina projekti, jossa mukana vammaisjärjestöistä Aivovammaliitto, Selkäydinvammaiset Akson ry, Epilepsialiitto, Invalidiliiton avustajakoirat, Axxell Brusaby, Kuurojen liitto, Kuuloliitto, Kehitysvammaliitto, Näkövammaisten liitto, Uudenmaan CP-yhdistys, FDUV ja Psykosociala förbundet.

Varustamoista mukana projektissa ovat Rederiaktiebolaget Eckerö Line, Viking Line Abp, Tallink Silja Oy ja saaristoristeilijävarustamo NorsöLine.

Pelastusviranomaisryhmässä on mukana Rajavartiolaitos, Helsingin kaupungin pelastuslaitos, Hätäkeskuslaitos, Meripelastusseura ja Meriturva.

Projektin tavoitteet

1. Kartoittaa valmiutta pelastaa vammaisia henkilöitä
2. Saada vammaiset paremmin valmistautumaan erilaisia hätätilanteita varten
3. Avoimesti ja ennakkoluulottomasti etsiä uusia ratkaisuja, niin käytännöllisiä kuin teknisiäkin
4. Harjoitusten ja opetusmateriaalin kautta luoda tietoa, ymmärrystä ja luottamusta vammaisten, pelastusviranomaisten ja vapaaehtoisten sekä liikennöitsijöiden välillä.

Harjoituspäivä 6.6.2017

Harjoitukseen osallistui Suomenlahden merivartiosto (Rajavartiolaitos), Helsingin Venepoliisi, Norsöline sekä 11 erilaista vammaista harjoitushenkilöä sekä avustajakoira. Harjoitusosallistujia ja tarkkailijoita oli yhteensä n. 60.

Harjoituksessa kuvattiin saaristoristeilijän onnettomuus, jossa aluksella olevat vammaiset maalihenkilöt evakuoitiin alukselta. Harjoituksen päätavoitteena oli harjoitella liikuntarajoitteisten ja vammaisten merellistä pelastamista ja evakuointia onnettomuusalukselta. Harjoitus alkoi aamupäivällä Katajanokanlaiturista, josta onnettomuusalus siirtyi Kruunuvuorenselälle, missä itse harjoitus järjestettiin.

Harjoituksen arviointi toteutettiin perehtymällä molempien osapuolien toimesta vastavuoroisesti vammaisten tarpeisiin ja varustamohenkilökunnan osaamiseen. Ennen käytännön harjoitusta järjestettiin perehdytys ja -harjoitusinfo, jossa osapuolet myös esittäytyivät. Harjoituksen jälkeen käytiin palautekeskustelu kehittämisalueista.

Harjoitukseen osallistuvat seuraavat etsintä- ja pelastusyksikköinä toimivat alukset

- Helsingin poliisin veneryhmä: PHE8493
- Helsingin merivartioasema: BSL201, BSL202 (turvavene)
- Porkkalan merivartioasema: BSL301, BSL302

MRSC Helsingissä harjoitusta varten työskenteli erillinen henkilöstö (SMC+OPER), joka koostui johtokeskuksen omasta henkilöstöstä.

Harjoitusaluksena toimi saaristoristeilijä m/s Norsöline IV.

Arvioinnissa tunnistettiin seuraavia positiivisia alueita

- Harjoitus vammaisten kanssa järjestettiin nyt ensimmäistä kertaa.
- Harjoituksen tärkeys: Saaristoristeilijämatkojen määrä, esimerkiksi Helsingin saariin, on voimakkaassa nousussa. Saaret ovat helppoja kohteita myös vammaisille matkustajille.
- Rajavartiolaitos ja Venepoliisi pääsi harjoittamaan oikean saaristoristeilijän evakuointia, jossa risteilijän oma miehistö osallistui aktiivisesti harjoitukseen.
- Kommunikoinnin harjoittaminen koettiin tärkeäksi niin avustajien kuin avustettavienkin joukossa.

- Harjoitukset vähensivät ennakkoluuloja vammaisia kohtaan, mutta myös Rajavartiolaitosta poliisia ja sen henkilökuntaa koettiin varsin empaattiseksi, vastoin joitakin ennakkoluuloja.

Arvioinnissa tunnistettiin seuraavia kehittämisalueita

Vammaisen oma vastuu

- Matkan varaustilanteessa pitäisi mainita erityistarpeet
- Matkaa varten kaikki tarvittava apu (avustaja, apuvälineet) pitäisi olla mukana. Avustajan pitäisi aina matkustaa mukana ilmaiseksi.
- Matkakohteeseen pitäisi tutustua etukäteen: pärjääkö minä siellä?

Pelastustilanne

- Hätkutsun tiedot: tärkeää, että kutsussa ilmenee, että mukana on vammaisia matkustajia. Näin tarpeellinen apu saadaan onnettomuuspaikalle.
- Harjoituksessa jokaisessa partioveneessä oli kolme (3) miehistön jäsentä – tavallisessa tilanteessa vain kaksi (2). Kolmas miehistön jäsen auttaa ja nopeuttaa evakuointia huomattavasti.
- Oikeassa evakuointitilanteessa saaristoristeilijä pyritään hinaamaan lähemmäksi rantaa, evakuoinnin helpottamiseksi.
- Harjoituksessa pelastaminen vei runsaasti aikaa: oikeassa evakuointitilanteessa matkustajalaiva pyritään evakuoimaan ripeästi.
- Sääolosuhteet. Harjoituksen aikana oli aurinkoista ja tyyntä. Esimerkiksi myrskyssä evakuointi olisi huomattavasti haastavampaa.
- Pelastetaanko vammaiset oikeassa hätätilanteessa ensimmäiseksi vai viimeiseksi?
- Kannattaako pelastaa pyörätuolin kanssa vai ilman? Jos olosuhteet ovat haasteelliset, pyörätuoli kannattaa jättää pois – harjoituksessa pyörätuolia kantoj neljä henkilöä.
- Avustaja- ja opaskoirat ovat arvokkaita apureita ja elinkumppaneita, joita kannattaa pelastaa yhtä lailla kuin ihmisiäkin.

Kommunikointi

- Kuulovammaisen kanssa kommunikointi pelastustilanteessa on varsin haastavaa. Yksinkertaisen viittomakielen osaaminen olisi hyvä.
- Katsekontaktia tulisi ylläpitää avustajan ja avustettavan välillä.
- Hyviä apuvälineitä kommunikointiin ovat kynä ja paperi, mutta niitä ei harjoituksessa käytetty.

Kehittämisalueiden toteuttaminen

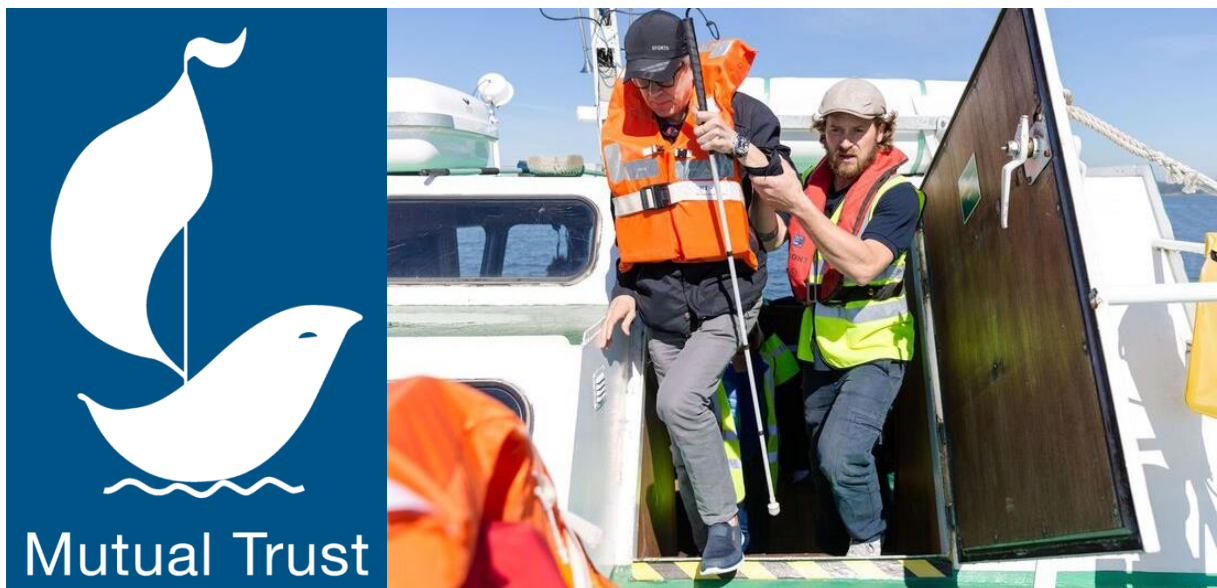
- Mutual Trust-projekti luo opintomateriaalin pelastusviranomaisille ja varustamoille. Materiaali neuvoo miten kohdata, avustaa ja pelastaa vammaisia matkustajia. Olisi toivottavaa, että Rajavartiolaitos, poliisi ja varustamot käyttäisivät materiaalia omissa koulutuksissaan.
- Tulevaisuudessa vastaavissa harjoituksissa olisi hyvä, jos paikalla olisi oikeassa tilanteessakin paikalla olevia pelastustahoja. Näin esimerkiksi Meripelastusseura ja pelastuslaitokset pääsisivät yhtä lailla osallisiksi harjoituksiin.
- Jatkotoiveena on, että harjoituksen osapuolet jatkaisivat yhteistyötään pelastustoiminnan ja turvallisuuden parantamiseksi – koordinointi voisi tapahtua esimerkiksi paikallisten vammaisneuvostojen kautta. Yhteisiä harjoituksia pitäisi järjestää tulevaisuudessakin ja näin projektiluontoisesta yhteistyöstä tulisi jatkuva turvallisuusyhteistyö.

Daniel Saarinen

projektikoordinaattori
Mutual Trust

Löydät meidät myös verkosta ja somesta

mutualtrust.fi

Mutual Trust

projektikoordinaattori | projektikoordinator Daniel Saarinen

Yliopistonkatu 5 Universitetsgatan | 00100 Helsinki - Helsingfors

+358 50 312 1830 | daniel.saarinen@mutualtrust.fi | www.mutualtrust.fi | facebook.com/mutuprojekti